Digitalizacja prawa pracy

Labour law digitalisation

prof. dr hab. Andrzej Marian Świątkowski

Akademia Ignatianum w Krakowie

andrzej.swiatkowski@uj.edu.pl

ORCID: 0000-0003-1753-7819

Streszczenie Autor przedstawia zmiany wprowadzone digitalizacją prawa pracy, pod którym to pojęciem rozumie procesy społeczne i zmiany technologiczne dokonujące się w przepisach prawa pracy w epoce czwartej rewolucji przemysłowej w społeczeństwach postindustrialnych. Uważa, że w erze postindustrialnej konieczne są zmiany w przepisach prawa pracy, dla których czynnikiem odróżniającym pracę wykonywaną w ramach stosunku pracy od pracy świadczonej na podstawie umów cywilnoprawnych oraz w ramach działalności prowadzonej na własny rachunek jest instytucja prawna podporządkowania pracownika pracodawcy. Taki podział zatrudnionych na pracowników i niepracowników zakłada równowagę między osłoną socjalną, konkurencyjnością i elastycznością instytucji rynku pracy. Autor omawia platformy pracy jako przykład digitalizacji zatrudnienia. Analizuje podstawy i ramy prawne zatrudnienia osób korzystających z ich pośrednictwa. Podkreśla, że z wyjątkiem Francji w innych państwach Unii Europejskiej nie uregulowano statusu zatrudnionych za pośrednictwem tych platform.

Słowa kluczowe: digitalizacja, efektywność gospodarcza, elastyczność, platformy pracy, podporządkowanie, rynek pracy, umowa o pracę, zmiany strukturalne.

Summary The Author presents changes made by the process of digitalisation in the mandatory labour standards which are in the period of the fourth industrial revolution incompatible with labour market flexibility and efficiency. The legacy of the ancient master-servant model of a contractual labour regulation makes it difficult to restore equilibrium in the current labour market on which a better balance between social protection, competitiveness and employment flexibility ought to be found. He advocates a tendency to employ reflexive techniques under the human being in charge to lead and control modern processes of reconciliation the various demands between labour law and economic efficiency in the period of the automation, artificial intelligence and other structural changes introduced to postindustrial society. This paper identified common types of platform work and examines the employment and working conditions of workers engaged in various types of platform work. Except France there is no specific regulation of employment status of platform workers in any of the UE Member States.

Keywords: digitalisation, economic efficiency, employment contract, subordination, flexibility, labour market, reflexive techniques, structural changes, platform work.

JEL: K31

Str. 11-18

Bibliografia

- Anderson, E. (2017). *Private Government: How Employers Rule Our Lives (and Why We Don't Talk about It)*. Princeton.
- Atkinson, J. (1985). *Flexibility, Uncertainty and Manpower Management*. Institute of Manpower Studies. Brighton.
- Auerbach, S. (1990). *Legislating for Conflict*. Oxford.
- Beatson, M. (1995). Progress towards Flexible Labour Market. *Employment Gazette*, (103).
- Blank, R. (1994). Does a Larger Social Safety Net Mean Less Economic Flexibility? W: *Working Under Different Rules*. Freeman R. B. New York.
- Bogunia-Borowska, M. (2015). *Fundamenty dobrego społeczeństwa. Wartości*. Kraków.

- Davidov, G. (2016). *A Purposive Approach to Labour Law*. Oxford, <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198759034.001.0001>.
- Davies, P. Freedland, M. (2007). *Towards More Flexible Labour Market, Labour Legislation and Regulation since the 1990s*. Oxford.
- Deakin, S. Wilkinson, F. (2005). *The Law of the Labour Market: Industrialization, Employment and Legal Evolution*. Oxford.
- Davies, J. E. (1868). *The Master and Servant Act, 1867: with an introduction*. London.
- Deakin, S. Morris, G. S. (2005). *Labour Law*. Oxford and Portland. Oregon.
- Deakin, S. Morris, G. S. (2012). *Labour Law*. Oxford and Portland. Oregon.
- De Stefano, V. (2018). „Negotiating the algorithm”: *Automation, artificial intelligence and labour protection, Employment Working Paper*, (46). International Labour Office. Geneva.
- Emerson, M. (1988). Regulation or Deregulation of the Labour Market: Policy Regimes for the Recruitment and Dismissal of Employees in Industrial Countries. *European Economic Review*, (32), [https://doi.org/10.1016/0014-2921\(88\)90047-5](https://doi.org/10.1016/0014-2921(88)90047-5).
- European Social Policy. A Way Forward for the Union (1994). *The European Commission White Paper, COM (94) 333*.
- Eurofound. (2018). De Groen, W. P. Kilhoffer, Z. Lenaerts, K., *Employment and working conditions of selected types of platform work*. Publications Office of the European Union. Luxembourg.
- Gospodarek, G. (2019). Status „niezależnego” usługodawcy a trójpodmiotowy model świadczenia usług w gig economy — cz. 1. *Praca i Zabezpieczenie Społeczne*, (2).
- Hey, D. Craven, P. (eds.). (2005). *Masters, Servants and Magistrates in Britain and the Empire (1562–1955)*. Chapel Hill.
- Hlond, A. (1923). *List pasterski „O chrześcijańskie zasady prawa państwowego”*, 23.4.1923, cytat z Listu św. Pawła do Rzymian, rozdz. 13. patrymonium.chrystusowcy.pl
- International Labour Office. (2006). *The employment relationship: Overview challenges and opportunities*. Report V, International Labour Conference, 95th Session. Geneva.
- Metcalfe, D. (1986). *Labour Market Flexibility and Jobs: a survey of evidence from OECD countries with special reference to Great Britain and Europe*. Paper No. 254. Centre of Labour Economics. London School of Economic. London.
- Shepard, J. (2013). *Crisis? What crisis? The Callaghan government and the British „winter discount”*. Manchester.
- Simitis, S. (1987). Juridification of Labour Relations. W: G. Teuber (ed.), *Juridification of Social Spheres*. Berlin.
- Steinmetz, W. (ed.). (2000). *Private Law and Social Inequality in the Industrial Age Comparing Legal Cultures in Britain, France, Germany, and the United States*. Oxford.
- Supiot, A. (1994). *Critique du droit du travail*. Paris. Świątkowski, A. M. (2006). *Karta praw społecznych Rady Europy*. Warszawa.
- Świątkowski A. (2018), Szanse, zagrożenia i niewiadome zatrudnienia w stadium „czwartej rewolucji przemysłowej”, *Polityka Społeczna*, (4).
- White S. (1999), Rights and Responsibilities: A Social Democratic Perspective, *Political Quarterly*, (70).